



Satversmes tiesa

Kopsavilkums

• Lieta Nr. 2024-19-01

• 05.06.2025.

Satversmes tiesa 2025. gada 30. maijā pieņēma lēmumu par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2024-19-01 "Par Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 4.¹ panta pirmās, otrās un ceturtās daļas un 17. panta 7.¹ daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. panta pirmajam un trešajam teikumam".

Lietā apstrīdētas tiesību normas, kas nosaka uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas aprēķināšanas un samaksas kārtību.

Lieta ierosināta pēc konstitucionālās sūdzības. Tajā norādīts, ka pieteikuma iesniedzēja ir patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēja, kurai ir vairāki Eiropas Savienības dalībvalstīs reģistrēti meitasuzņēmumi un viens mātesuzņēmums. No meitasuzņēmumiem pieteikuma iesniedzēja saņem dividendes un tās izmaksā mātesuzņēmumam, tomēr apstrīdētās normas liedz pieteikuma iesniedzējai tiesības hronoloģiski samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa piemaksas bāzi par uzkrātajām caurplūstošajām dividendēm. Tas ir pretrunā ar Eiropas Savienības tiesībās nostiprināto nodokļa dubultās uzlikšanas aizliegumu un aizskar pieteikuma iesniedzējas tiesības uz īpašumu.

Pirmkārt, Satversmes tiesa izbeidza tiesvedību daļā par apstrīdētajās normās noteikto pienākumu maksāt nodokļa piemaksu un iespēju samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo objektu par iepriekš samaksāto nodokļa piemaksu, jo šis prasījums jau ir izspriests 2025. gada 28. marta spriedumā lietā Nr. 2024-04-01. Līdz ar to tiesa tālāk pārbaudīja, vai no apstrīdētajām normām izriet pienākums maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli par uzkrātajām caurplūstošajām dividendēm.

Otrkārt, Satversmes tiesa atzina, ka caurplūstošās dividendes, kas saņemtas no meitasuzņēmuma, kurš tā rezidences valstī ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, vai tādas dividendes, no kurām to izmaksas valstī ir ieturēts nodoklis, Latvijā nav atkārtoti apliekamas ne ar nodokļa piemaksu, ne ar uzņēmumu ienākuma nodokli. Turklāt pieteikuma iesniedzēja attiecībā uz uzkrātajām caurplūstošajām dividendēm netiek aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli arī netieši. Nedz no apstrīdēto normu teksta, nedz arī no likumdevēja nolūka neizriet, ka apstrīdētās normas uzliktu

pieteikuma iesniedzējai lielāku nodokļu slogu, nekā tad, ja uzkrātās caurplūstošās dividendes būtu izslēgtas no nodokļa bāzes. Tas, ka atsevišķos gadījumos patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzējiem pašu veiktās saimnieciskās darbības vai dividenžu izmaksas politikas dēļ var būt nepieciešams ilgāks laiks, lai tie varētu izmantot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 17. panta 7.¹ daļā ietvertās tiesības samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamo objektu par iepriekš samaksāto nodokļa piemaksu, pats par sevi nenozīmē, ka uzkrātās caurplūstošās dividendes ar uzņēmumu ienākuma nodokli tiek apliktas dubultā. Tādējādi apstrīdētās normas nerada pieteikuma iesniedzējai tiesību uz īpašumu aizskārumu.

Ievērojot minēto, Satversmes tiesa izbeidza tiesvedību lietā, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 29. panta pirmās daļas 5. un 6. punktu.